

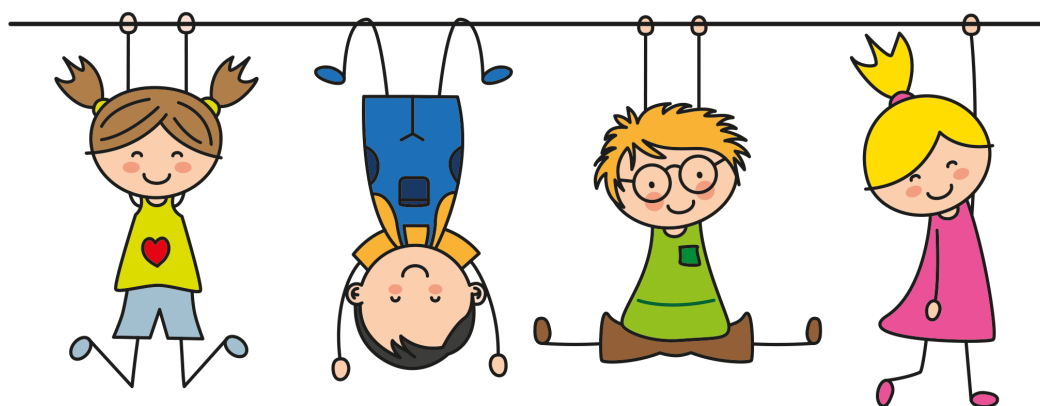
ХАРКІВ ВІД А ДО Я

АБЕТКА МОГО МІСТА

УЧНІ 3-4-Х КЛАСІВ
ХАРКІВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
І-ІІІ СТУПЕНІВ №120
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ХАРКІВ 2019

ПРИВІТ, ДРУЖЕ!

Якщо ти розгорнув цю книжку, це означає, що через декілька хвилин розпочнеться найцікавіша мандрівка – мандрівка містом Харків.

Пройшовши вулицями, площами, побачивши пам'ятники, будівлі, ти ще ближче познайомишся з легендарним містом. Маємо надію, що після прогулянки у тебе зросте інтерес до історичної та культурної спадщини нашої маленької Батьківщини і ти забажаєш дізнатися ще більше.

Чим саме дивовижна ця мандрівка? Тим, що ти вперше вирушаєш у подорож самостійно. А книга стане твоїм провідником і вірним другом.

Будь уважними, щоб не пропустити найголовнішого!
Щасливої подорожі!

**З любов'ю автори книги
"Абетка мого міста"**

Міжнародний аеропорт "Харків"

А

Історія цивільної авіації України бере свій початок у нашому місті. 25 травня 1924 були відкриті перші регулярні пасажирські лінії.

Напочатку 70-х років Харківський аеропорт щорічно обслуговував до 600 тисяч пасажирів, а через 10 років ця цифра зросла до 900 тисяч осіб.

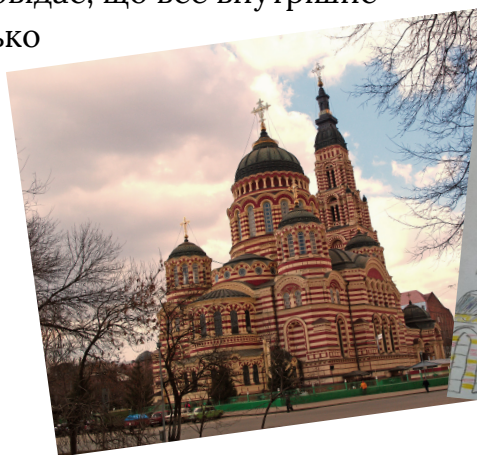
28 серпня 2010 року було відкрито новий сучасний пасажирський термінал площею 20000 кв.м і пропускною спроможністю 650 пасажирів на годину. Вперше в історії аеропорту в новому терміналі були встановлені телескопічні трапи, які дозволили пасажирам переходити в літак безпосередньо з будівлі аеровокзалу без необхідності виходити на вулицю.

Благовіщенський собор

Благовіщенський собор – один із найкрасивіших монументальних храмів у Харкові, який знаходиться на місці однойменної дерев'яної церкви, яка була збудована ще у 1655 р. Дзвіниця собору була однією з найвищих на той час – 80 метрів.

Історична довідка розповідає, що все внутрішнє оздоблення коштувало близько 400000 рублів, а в основі будівлі закладено близько 7 мільйонів цеглин.

Б

Меморіальний комплекс "Висота маршала Конєва"

Саме звідси командувачем Степовим фронтом генерал-лейтенантом І.С.Конєвим в серпні 1943 р. був відданий наказ про штурм Харкова.

Щоб врятувати місто від руйнування, І.С.Конєв віддав наказ про нічний штурм Харкова.

Першими увійшли в місто на площу Дзержинського (нині – площа Свободи) частини 86-ої стрілецької дивізії. До 11 години ранку 23 серпня війська Степового фронту повністю звільнили Харків.

В

Г

Пам'ятник Людмилі Гурченко

Людмила Марківна Гурченко – легенда, велика акторка сучасності та гордість нашого міста. Її життя – це історія сильної жінки, яка попри критику й невизнання стала однією з найвизначніших людей кінематографа. Людмилу Марківну неодноразово нагороджували за кращу жіночу роль, а у 2010 році очолила Національний рейтинг України «Королева успіху». Людмила Марківна Гурченко завжди пишалась своїм українським корінням. В своїх книгах вона описала Харків у военний час, а покинувши його, дала багатьом поколінням можливість з гордістю говорити «Вона наша харківська».

Її пам'ятник встановлено у 2018 за ініціативи мера міста Кернеса Г. А.

Г

Д

Дзеркальний струмінь

Найяскравішим символом Харкова є фонтан «Дзеркальний струмінь», що вже більше ніж півстоліття прикрашає сквер Перемоги. Ця чудова альтанка, яка зведена над фонтаном, є місцем побачень не одного покоління харківчан, а сквер – улюблене місце відпочинку мешканців міста. А ще ця архітектурна пам'ятка цікава своїм неоднозначним походженням з романтичною родзинкою – так це чи ні – перевірте!

Е

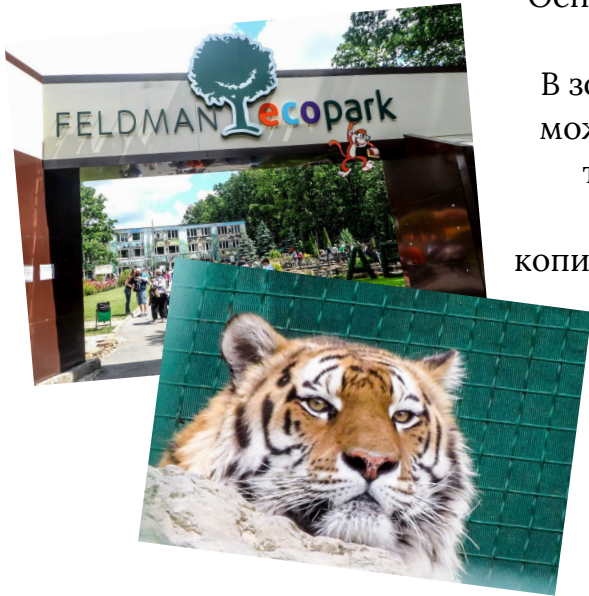
Фельдман Еко-парк

На території «Екопарку» ростуть 6 видів місцевих рослин, занесених у Червону Книгу України, 18 видів тварин, занесених в Червону Книгу України та 5 видів тварин, занесених до Європейського червоного списку.

Основною складовою екопарку є зоопарк, який налічує близько 2000 тварин.

В зоні Контактного зоопарку відвідувачі мають можливість погодувати та погладити так звану тактильну групу тварин: птаці: кури, гусаки, качки, павичі;

копитні: альпаки, камерунські кози, декоративні вівці, осли, поні, в'єтнамські свині; зайцеподібні: кролики..

ЄрміловЦентр

ЄрміловЦентр – центр сучасного мистецтва у Харкові, відкритий у березні 2012 року. Центр названо на честь відомого харківського митця, генія дизайну та художнього конструювання, «піонера» українського авангарду Василя Єрмілова.

Наразі ЄрміловЦентр – один з найбільш масштабних та динамічних центрів сучасного мистецтва в Україні.

Місія Центру – популяризація сучасного мистецтва і культури, створення поліфункціонального простору для демонстрації виставкових проєктів та взаємодії між митцями, критиками, кураторами та дослідниками.

ЄрміловЦентр знаходиться у головному корпусі Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

Є

Журалівка

Журавлівка – історичний район міста Харкова. Чисельність населення – близьку 20.000 людей. Одна з найстаріших частин міста Харкова, виникла одночасно із заснуванням Харківського острогу або на декілька років раніше.

Згідно з записами Г. Квітка-Основ'яненка, першою на нинішній території Харкова на правому березі річки Харків у 1650-х роках виникла підміська слобода Журалівка (нині – Дальня Журавлівка). Згідно з однією з версій, назву свою вона отримала від криниці, над якою стояв «журавель» для підйому води.

Ж

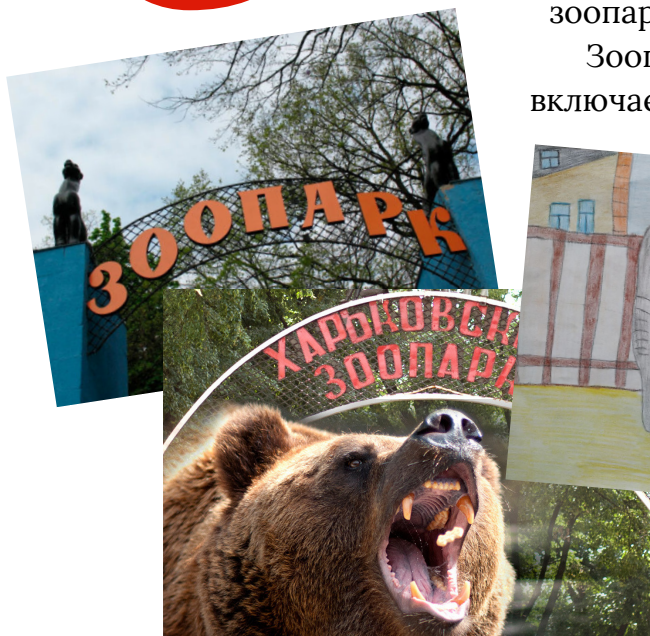

З

Зоопарк

Харківський зоопарк, заснований в 1895 році, належить до числа найстаріших зоопарків Європи. За роки існування він кілька раз перебудовувався, збільшував територію, відновлювався після руйнувань, що завдала війна, реконструювався. У 1980 році зоопарку присвоєно статус заповідної території.

Зоопарк займає площу 22 га. Колекція тварин включає більше 400 видів риб, амфібій, рептилій, птахів і ссавців.

И

Історичний музей

Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова веде свій родовід від Музею Слобідської України імені Григорія Савича Сковороди, створеного 21 січня 1920 року шляхом реорганізації мережі музейних закладів Харкова. Напередодні Другої світової війни історичний музей був одним із найбільших музеїв України. В його фондах зберігалися понад 100 тисяч предметів. Війна нанесла дуже тяжкий удар зібранням Харківського музею

Вчасно евакуювати всі колекції музею не вдалося. післявоєнні роки Харківський історичний музей, завдяки творчим зусиллям кількох поколінь працівників, перетворився на один з провідних центрів музейного будівництва в Україні.

Сьогодні у колекції музею налічується понад 300 тис. одиниць збереження, які ілюструють археологічне минуле, період XVII—XX ст. і сучасну історію краю

Цікаві факти про Харків

- Харків є найбільшим містом Землі на 50-й паралелі: крупніше Кракова, Праги, Майнца, Усть-Каменогорськ. У жовтні 2010 в саду Шевченка відкрито пам'ятник «50-я паралель», причому сама широта у вигляді лінії викладена на тротуарного покриття. В центра знака встановлено бронзовий коло діаметром 2 метри з картою і нанесеними відстанями від Харкова до різних міст світу, а широту позначають переривчастою лінією 20 мідних табличок.
- Харків є батьківщиною специфічних слів і значень слів російської мови, поширених в основному тільки на Слобожанщині. Ці слова - ракло (дрібний бандит, нахабний і хамовитий), тремпель (плечики), Чинка (бритвене лезо), ампула (стрижень кулькової ручки), змійка (застібка-блискавка), марка (транспорту, але тільки міського, в основномтрамвая), ганделік (Розпивочна), тю (междометие).
- Харків перед першою світовою війною ділив з Петроградом перше місце серед усіх міст Європи за кількістю лікарів на душу населення, випереджаючи Лондон, Відень, Париж і Берлін. Тоді на 500-700 харківських жителів припадав один лікар.
- Довжина ліній метрополітену в Харкові дорівнює 39 кілометрам
- У 1959 році симфонічний оркестр Харківської філармонії (70 музикантів) дав виїзний концерт на заводі: в обідню перерву, прямо в цеху великих машинХЕМЗа.

ї

Й

К

Пам'ятник Григорію Квітці-Основ'яненку

За два роки після здобуття Україною незалежності в Харкові вирішили створити пам'ятник видатному українському прозаїку – Григорію Квітці-Основ'яненку.

Приурочили відкриття пам'ятника до 215-ої річниці від дня народження письменника. 19 жовтня 1993 відкрили бронзову фігуру письменника. Скульптор Якубович і архітектор Шкодовський зобразили художника з ручкою і папером в руках

Хто такий Квітка-Основ'яненко?

Відомий український письменник.

Нащадок славного дворянського роду Слобідської України.

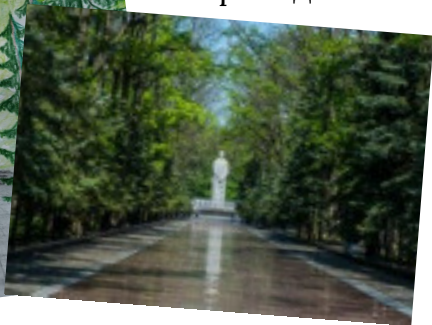
Засновник жанру епічної прози і соціально-побутової комедії в українській літературі.

Л

Лісопарк

Харківський лісопарк – найбільший за своєю площею парк в Харкові і в Україні. Його територія займає близько 2000 га. Він був заснований в 1893-1895рр – сьогодні парку понад 120 років. У лісопарку є безліч різних дерев, чагарників і рослин. В одній з балок лісопарку розташоване невелике озеро, яке зараз сильно заболочене. На території лісопарку є Меморіальний комплекс Слави і меморіал жертв тоталітаризму. По південно-східній частині території лісопарку проходить лінія вузькоколійної Малої Південної залізниці з двома кінцевими станціями «Парк» і «Лісопарк», а також проміжною платформою «Меморіал».

Метрополітен

Харківський Метрополітен був відкритий 23 серпня 1975 року та складався з восьми станцій. Сьогодні харківська підземка складається з трьох ліній і 30 станцій загальною довжиною 38.45 км. Для міста з населенням 1.45 тисяч чоловік Харків має дуже розвинений Метрополітен, який пов'язує найбільші райони з центром міста. У зв'язку з тим, що метро є зручним видом транспорту і дозволяє швидко пересуватися містом, воно користується величезною популярністю у харків'ян. Особливістю метро є відсутність наземних вестибюлів.

М

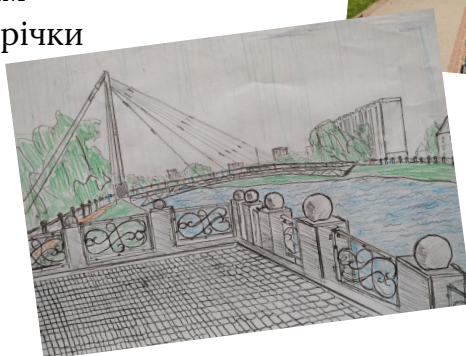

Набережна Гімназійна

Ця вулиця виникла у другій половині XVIII ст., у історичному районі міста – Заріччя. Початок сучасної Гімназійної набережної був у межах міської оборонної стіни, яка закінчувалася біля Ковальського моста (у наш час не існує) через річку Харків, який вів у Поділ.

У першій половині XIX ст. на місці поштової контори була зведена будівля у стилі класицизм, за проектом архітектора Є.Васильєва. У новобудові було розміщено Першу Харківську чоловічу гімназію. В зв'язку з відкриттям нової гімназії, вулиця вздовж річки отримала назву «Гімназійна набережна».

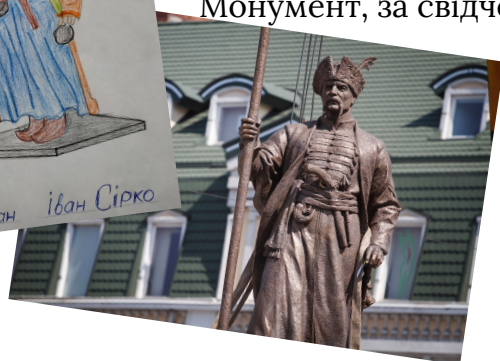
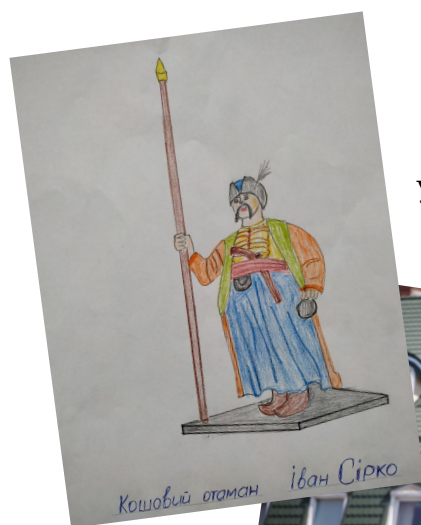
Н

О

Пам'ятник Отаману Сірко

Іван Сірко (1610-1680 рр) – славний кошовий отаман Війська Запорізького. За свою військову кар'єру провів близько 60 битв, жодного разу не зазнавши поразки. Дванадцять разів серед Низове товариство обирало Сірка своїм отаманом. Кошовий Іван Сірко мав шалену популярність серед козаків та був відомий далеко за межами України. Безмежна любов до батьківщини поєднувалася в ньому з особистою мужністю, хоробрістю, та яскравим талантом полководця. У 2017р. було відкрито пам'ятник отаману Сірко, який захищав Слобожанщину і всю Україну у 17 ст. Монумент, за свідченням істориків, встановлено на місці, де височила вежа першої Харківської фортеці

Площа Свободи

П

Територія площі Свободи складає майже 12 гектарів! Саме тому площа Свободи займає шосте місце за величиною у Європі та дванадцяте у світі. Довжина площі майже 750 метрів. За своєю формою площа Свободи нагадує колбу, яка звертає до вулиці Сумської. Прямокутна частина площі, яка виходить на Сумську, замощена бруківкою.

З цікавих фактів про площу: по-перше, вона у 5 разів перевищує територію Червоної площі у Москві, а по-друге вона зібрала у 2008 році найбільшу кількість глядачів концерту британської групи Queen + Paul Rodgers – майже 350 тисяч чоловік, такий ажіотаж пояснюється безкоштовними відвідинами виступу.

На площі Свободи знаходиться й пам'ятник В. Каразіну

Ринок "Барабашово"

Ринок Барабашова - найбільший ринок в Європі Харківський ринок в районі метро академіка Барабашова вважається на сьогоднішній день найбільшим ринком в Європі. Його площа становить 75 га

«Барабашка», «Барабан», «Барік», як місцеві називають «Барабашово», - торгове місто в місті, де можна, як кажуть харків'яни, «скупитися», «затоваритися всім» - від маленького подарунка на пам'ять до автозапчастини, від будматеріалів до продуктів харчування. В одному місці за один день можна зробити покупки на всі випадки життя - для дому та для офісу, для спорту і для весілля, для дитини і для дорослого, для краси і для безпеки. Тут побували хоча б один раз 98% жителів Харкова і області.

Р

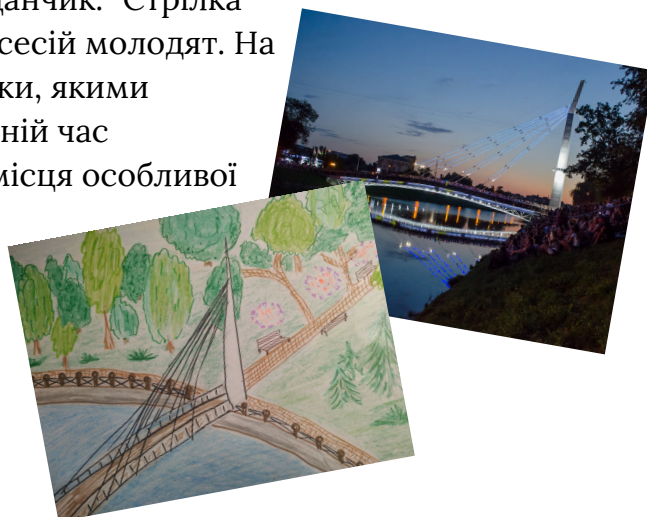

Сквер "Стрілка"

Сквер відносять до пам'яток через історію розташування. Саме з даним місцем пов'язують появу всього міста.

Зараз сквер - відмінна територія для прогулянок і відпочинку з барвистими клумбами, доглянутими газонами. Для малюків є дитячий майданчик. "Стрілка" вважається гарною локацією для фотосесій молодят. На підвісному мосту можна побачити замки, якими скріплюють свої узи закохані. А у вечірній час включається підсвічування, що додає місця особливої романтичності.

На річці працюють 2 човнових станції: "Ластівка" у Лопанського моста і "Стрілка" у підвісного.

Театр ляльок

Харківський державний академічний театр ляльок імені В. А. Афанасьєва — державний академічний обласний ляльковий театр у місті Харкові. Старовинну будівлю театру, побудовано в свій час для банку архітектором А. Бекетовим, багато років заслужено називають Палацом казок. Будівля є пам'яткою архітектури.

Театр відкрився в Харкові 1 липня 1939 року. Він фактично не мав стаціонарного приміщення. Разом з тим, постійно відбувалися театральні виступи.

Сьогодні театр постійно успішно виступає на фестивалях лялькових театрів, як усередині країни, так і за кордоном..

У

Національний університет ім. В.Н. Каразіна

Харківський національний університет імені Василя Назаровича Каразіна – університет у місті Харків. Заснований у листопаді 1804 року з ініціативи видатного просвітителя Василя Назаровича Каразіна, згідно із грамотою російського імператора Олександра І. Харківський університет – єдиний в Україні, де навчалися і працювали три лауреати Нобелівської премії – біолог І. Мечников, економіст С. Кузнець, фізик Л. Ландау. Серед почесних університету – перший президент України М. С. Грушевський.

Фонтани Харкова

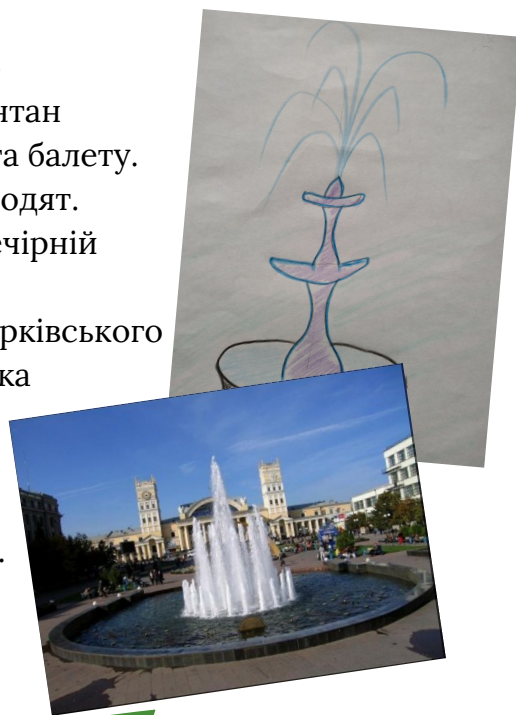
Візитівкою та окрасою Харкова є фонтани.

Фонтан на Привокзальній площі. Встановлений у 2002 році до святкування 350-річчя Харкова. «Дзеркальний струмінь»

Це символ Харкова, зображення якого часто зустрічається на сувенірній продукції міста. Фонтан розташований в сквері навпроти Театру опери та балету. Це місце зустрічі закоханих пар і фотосесій молодят. Розкішно «Дзеркальний струмінь» виглядає у вечірній ілюмінації.

Навпроти «Дзеркального струменя», біля Харківського театру опери та балету знаходяться відразу кілька фонтанів різної конструкції і розміру, які об'єднує єдина система підсвічування і режиму подачі води. Увечері фонтани «танцюють» під музику і кольорову ілюмінацію.

Ф

Пам'ятник козаку Харько

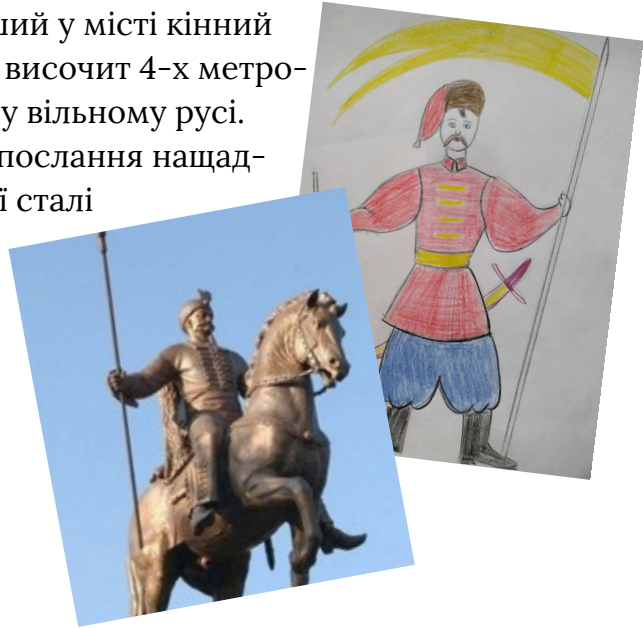
Х

Пам'ятник засновникам Харкова – монументальна споруда, подарована харків'янам до дня міста. Встановлений 22 серпня 2004 року до 350-річчя з дня заснування міста.

Пам'ятник козаку Харько – це перший у місті кінний монумент. На гранітному постаменті височит 4-х метрова статуя вершника, що розгорнувся у вільному русі.

У підніжжі пам'ятника замуровано послання нащадкам. Металеву капсулу з нержавіючої сталі зробили на заводі "Турбоатом" а спецзамовленням.

Прочитати послання можна буде на 500-річчя Харкова.

Ц

Харківський державний цирк

Харківський цирк є одним з найстаріших і найавторитетніших установ даного профілю в Україні. Історія цирку складається з ряду славних сторінок, що дає нам можливість по праву пишатися досягненнями багатьох поколінь артистів і працівників цирку.

Недавні архівні знахідки свідчать про те, що перші опалювальні дерев'яні цирку почали з'являтися в нашому місті з початку 60-х років 19 століття..

Поступово застарілі дерев'яні будівлі змінилися капітальними. На початку 20-го століття в 1906 році було споруджено будинок цирку Грікке, а в 1911 році будівлю цирку Муссури (збереглися до цього дня).

Нові будівлі дали потужний поштовх інтересу до циркового мистецтва. У 1974 році Харківський цирк переїхав в нову будівлю, на манежі якого 9 квітня було дано перша вистава.

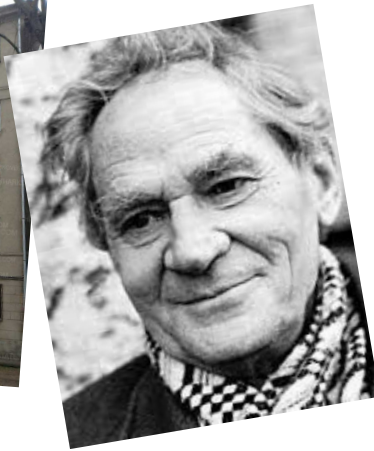

Ч

Вулиця Чичибабіна

Вулиця у Шевченківському районі міста Харкова. Довжина 760 метрів. Названа на честь українського поета, Бориса Чичибабіна, який жив і працював у Харкові.

Унікальність творчої манери Чичибабіна визначається гармонійним поєднанням істинного демократизму з виспкою культурною вірша, ясності "змісту" - з витонченістю "форми", яка, однак, ніколи не ускладнює сприйняття його поезії.

Пам'ятник Т. Г. Шевченку

Найпопулярніший в Україні пам'ятник - монумент Тарасові Шевченку. Проте харківський Кобзар найбільш відомий, він офіційно визнаний найкрасивішим у нашій країні та одним із найкращих зразків монументального мистецтва у світі.

Пам'ятник Тарасові Шевченку у Харкові урочисто відкрили 1935 року. Авторство належить скульптору Матвію Манізеру

Багатопланова композиція монумента включає майже п'яти метрову бронзову фігуру Кобзаря та постамент, довкола якого по спіралі розміщено 16 динамічних фігур.

Ш

Щ

Ъ

Ю

Маєток О.О. Юзефовича

Візитною карткою Харкова є Центральний Палац одруження. Будівлі вже близько 100 років. Маєток був збудований у 1913 році як замський будиночок відомого харківського видавця та власника типографії Олександра Олександровича Юзефовича, який був достатньо відомою людиною у місті та головним редактором газети "Южний край" – мабуть найбільшого провінційного видання Російської імперії. Сім'я Юзефовича оселилась в будинку у 1913 році, але жила там дуже недовго, до революції. Під час війни будівля зовсім не постраждала. З 1963 року у маєтку розташований Палац одруження

Вулиця Ярослава Мудрого

Вулиця міста Харкова, розташована в Київському адміністративному районі. Починається від Сумської вулиці і йде на південний схід до Пушкінської. Протяжність – 815 м.

У 1880 р. в кінці Німецької вулиці (нині Пушкінської) встановили резервуар для води на 10 тис.відер, пов'язаний з міською водопровідною системою. Місцеві жителі називали його басейном. У 1888р. міська дума затвердила план забудовлі ділянки поруч із басейном і пробивки нової Юмовської (Гуданова) вулиці. На північний захід від Німецької вулиці в 1893р. почали прокладати Басейний провулок. На початку ХХ століття вулиця, яка отримала назву Басейної, була забудована до Сумської вулиці.

У 1958р. Басейній вулиці було присвоєне ім'я Г.І. Петровського, радянського державного і політичного діяча. 20 листопада 2015р. Харківська міська рада перейменувала вулицю Петровського. Вона отримала ім'я Ярослава Мудрого, великого князя Київського.

Я

Над виданням працювали

Учні 3-4-х класів
Харківської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №120
Харківської міської ради
Харківської області

3-А

Керівники проекту

Черкашина Валентина Василівна,
класний керівник 3-А класу,
вчитель початкових класів.

4-А

Кікоть Олена Андріївна,
класний керівник 4-А класу,
вчитель початкових класів.

Дизайн книги

Кікоть Ксенія,
учениця 11-А класу

Плани на майбутнє

ХАРКІВ ВІД А ДО Я

ПАРКИ ТА СКВЕРИ МОГО МІСТА

УЧНІ 3-4-Х КЛАСІВ
ХАРКІВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
I-III СТУПЕНІВ №120
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ХАРКІВ 2019

ХАРКІВ ВІД А ДО Я

ФОНТАНИ МОГО МІСТА

УЧНІ 3-4-Х КЛАСІВ
ХАРКІВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
I-III СТУПЕНІВ №120
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ХАРКІВ 2019

ХЗОШ №120

ХАРКІВ 2019